

mandsstanden skal hævde sig økonomisk nu, saa maa den arbejde mindst lige saa kraftigt og lige saa stærkt, som den arbejdede før. Der tales jo saa meget om Lighed. Er det saa et urimeligt Krav at stille, at der ogsaa skal være Lighed med Hensyn til Arbejdet? Er det saa urimeligt, naar vor Gaardmandsstand og Husmandsstand selv maa arbejde meget længere end Normalarbejdstiden, at man saa stiller samme Krav til Funktionærerne og Tjenestemændene? Man skulde dog gerne naa til, at den megen Tale om Lighed ikke kun blev ført, naar det gjaldt det ene Erhverv, men at den ogsaa i nogen Grad føres, naar det gælder andre Erhverv. Jeg ved vel, at man ikke overalt kan tale om, at det er forkasteligt at have en kort Arbejdstid. Det er netop Fejlen, at man har taget for lidt Hensyn til, at der maa være Forskel paa Arbejdstidens Længde. En Lokomotivfører, der fører et Eksprestog frem over Skinnerne, kan selvfølgelig ikke have en saa lang Arbejdstid som mange andre, ja, ikke engang den Lokomotivfører, som kun fører Rangermaskiner paa en stor Station, kan have det; men Arbejdsmand, Murersvende eller andre Haandværkssvende, som arbejder ude i frisk Luft, hvorfor skulde de ikke kunne have længere Arbejdstid? Hvorfor skal f. Eks. en Arbejdsmand, der arbejder ude paa en Jernbanelinie, tage hjem fra sit Arbejde et Par Timer tidligere end den Mand, der arbejder med Mergelgravning, eller som staar og læsser Gødning i en Mødding eller hakker Roer? Det Arbejde er dog sikkert lige saa strengt. Det forekommer mig, at man ikke kan fastholde Kravet om 8 Timers Arbejdsdagens Urørlighed, for man magter ikke at føre vort Folk frem ad den Vej eller at skaffe Lighed ad den Vej.

Saa søgte det ærede Medlem Hr. Rode at skyde sig ind i Læ af Folkenes Forbund, og der slaar han jo paa en Streng, der giver Genklang, for han ved, at vi alle ønsker, at det danske Folk søger Læ der. Men med Hensyn til Normalarbejdsdagen tror jeg, man har Grund til at holde sig til det gamle Ord, at man ikke skal tage Hatten af, før man ser Manden. Hver Tid har jo sit Løsen, og hvis Europa skal genrøjses — og det skulde det jo helst —, saa sker det ikke ved den Slags Doktriner, men ved ihærdigt Arbejde, og hvis de sociale Forhold Verden over skal betrygges og føre til gode økonomiske Kaar — og det skulde de jo helst —, saa sker det ogsaa kun gennem Arbejde. Kravet derom maa gaa forud for Kravet om Gennemførelse af den Slags Doktriner. Saa siger man imidlertid: Ja, men saa

bliiver der for lidt Arbejde til alle. Ja, det er muligt, men det er nu ikke ganske givet, at det, at der arbejdes mere af den enkelte, gør, at der bliver mindre Arbejde til andre. Men selv om saa var — ja, saa vil jeg ikke vove og heller ikke ønske at sige som Matrosen, dengang der skulde kastes nogen over Bord. Men jeg vil dog gerne pege paa, at det neppe vilde være nogen Ulykke for vort Samfund, om en Del Kvinder igen søgte tilbage til huslig Gerning enten i deres eget eller i andres Hjem, og jeg tror, at det er noget af en Ulykke, at man ogsaa her i Danmark har gennemført Ligelønsprincippet, vel at mærke paa den Maade, man har gennemført det, for selvfølgelig indrømmer jeg, at det maa være saadan, at enhver, enten det er Kvinde eller Mand, maa have Lejlighed til ved sit Arbejde at tjene sit Udkomme, at der maa man stille Mand og Kvinde lige og give dem det samme, vel at mærke for lige Arbejde, men man maa ikke glemme det, man har glemt, at enhver skal have Lejlighed til ikke blot at tjene Føden til sig selv, men ogsaa Føden til sin Familie, naar man er Familieforsøger.

Dette sidste har man glemt ved Gennemførelsen, og det har været saare skæbnesvangert. Nu kan man sige: det har du selv været med til at gennemføre, du har selv stemt for Lønningsloven! Ja, det har jeg, og jeg vil i og for sig heller ikke sige, at jeg beklager det, for der er saa lidt noget, man skal igennem, før man ved, hvad det egentlig er, og den offentlige Mening i Danmark var blevet saa stærk i dette Krav, at det var nødvendigt at gennemføre det. Jeg tror for saa vidt ogsaa, at det er heldigt, man har prøvet det; men jeg tror paa den anden Side, man vil indrømme fra forskellige Sider, at der er begaaet en skæbnesvanger Fejltagelse ved, at man, samtidig med at man vilde gavne Kvinderne ved at give dem lige Løn, glemte dem, der er Familieforsørgere.

Ser vi paa Lønningslovens Bestemmelser, viser det sig, at Grundløn, Alderstillæg, Konjunkturtillæg og Stedstillæg er ens uden Hensyn til, om Folk er Familieforsørgere eller ej, kun Dyrtidstillæget har man gjort forskelligt. Man har dog altsaa forstaaet, at en Familie skulde have noget mere at leve af end den ugifte. Men hvad er Forskellen paa Konjunkturtillæget og Dyrtidstillæget? Ja, Dyrtidstillæget har et dansk Navn, og det glæder mig, medens Konjunkturtillæg er et Fremmedord — den Forskel er der! Men jeg drister mig til at paastaa, at Hensigten med Konjunkturtillæg og Dyrtidstillæg ellers har været den samme.